

ארבע אמות כדי שתחשב מקום נפרד מהקבר.

ומקשינן: כלפי לייא [לאן הדברים אמורים?], והרי ההיפך הוא המסתבר:

אדרבה, אם היה הפתח במדרון מן הצד, כיון שלא גזרו חכמים ארבע אמות, אם כן מספיק מחיצות ניכרות גם בחצר של ד' טפחים, והעומד בתוכה טהור,

שאינ לנו סיבה לטמאו, שהרי בכדי לצאת מן החצר אינו צריך לטפס ולפשוט זרועותיו עד שיאהיל בכנפיו על חלל הפתח, אלא מידריד ונפיק [נשמט ויוצא] בקלות בלא להתקרב לטומאה,

מה שאין כן כשהפתח מלמעלה, שצריך לטפס בכדי לצאת מן החצר,

אם החצר הוא רק ארבעה טפחים, אי אפשר דלא מאהיל על הקבר תוך כדי טיפוס ויציאה מן החצר.

אלא כך צריך לומר: במה דברים אמורים שדי שיהיו בה ארבעה טפחים, דווקא באופן שפתחה של החצר מן הצד, אבל אם פתחה מלמעלה שצריך לטפס כדי לצאת ממנה, אז צריך שיהיו בה ארבע אמות בכדי שהעומד בתוכה יהיה טהור.

ומכך שהוצרכה המשנה להשמיע לנו בחצר הקבר שהעומד בתוכה טהור,

משמע שהני מילי [שדברים אלה] שיכול אדם להיות סמוך למת, אמורים בחצר הקבר דמסימא מחיצתא [שמחיצותה מוגדרות],

אבל מת בעלמא שאינו נמצא במקום מוגדר בגבולות, בודאי תפים ארבע אמות סביבו,

שאם לא גזרו חכמים על מת בעלמא שתופס ארבע אמות, מדוע היתה צריכה המשנה להשמיע לנו שהעומד בחצר טהור.

אם כן יש סיוע מהמשנה, לדברי רבי יוחנן משום רבי אליעזר בן יעקב, שאמר שמת תופס ארבע אמות לטומאה:

שנינו במשנה: "מי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישוב לביתו" (דברים כ, ז):

תנו רבנן כבריייתא:

"אשר ארש" —

בין אחד המארס את הבתולה,

ובין אחד המארס את האלמנה,

ובין אחד שיש לו שומרת יבם שהוא עצמו לא קידשה, אלא מכח אחיו היא באה לו,

ואפילו היו חמשה אחין ומת אחד מהם במלחמה וצריך אחד האחים הנותרים לייבם את אשתו, הדין שכולן חוזרין בשבילה.

ועוד, היה יכול לומר "לא לקח" ונאמר "ולא לקחה" הרי זה נכתב למעט:

א. פרט לאלמנה לכהן גדול, ב. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ג. ממזרת ונתינה לישראל, ד. בת ישראל לממזר ולנתין, שכל אלה הם עוברי עבירה וחייבים לגרש את נשותיהם, ואינם חוזרים.

יוצאת זנב נקרא כרם, אלא רק בזמן שהוא כשאר הכרמים, אבל פחות מטפח לא נקרא כרם,